

ABC

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Militaryzacja cieśnin

(j.) Depesze oficjalne zaprzęły stanowczo wiadomościom o obsadzeniu przez wojska tureckie zdemilitaryzowanej sfery Dardanel i Bosforu, potwierdziły natomiast, że rząd Ghaziego Kemala Ataturka domaga się zgody mocarstw na remilitaryzację cieśnin. Rząd turecki nie zamierza uciekać się do faktów dokonanych; wie że i bez nich otrzyma to, co żąda. Skoro wał się wszystkie filary traktatu wersalskiego, dla czego właśnie miałby się ostać ten jeden na półwyspie Gallipoli?

Gallipoli... Nazwa ta wywołuje smutne wspomnienia w państwach b. koalicji. W 1916 roku Anglij i Francuzi połamali sobie zęby o wzniecone przez inżynierów niemieckich a broniące przez żołnierzy tureckich fortyfikacje. Niepowodzenie to uniemożliwiło tak cenny dla celów wojny, bezpośredni kontakt między państwami zachodnimi a zakorkowaną na Bałtyku i Morzu Czarnym Rosją. Czuła ona wynikające stąd stałe niebezpieczeństwo, to też jeszcze na 3 miesiące przed rewolucją Mikołaj II pisał w rozkazie dziennym do armii:

„Jeszcze nie zapewnione osiągnięcie przez Rosję zadań, stworzonych przez wojnę — opanowanie Konstantynopola i cieśnin...”

Dążenie do wybicia okna na morze śródziemne jest w Rosji tak stare, jak stare było marzenie o wskrzeszonym wschodnim cesarstwie, szczególnie zaś silne od chwili założenia Odessy. Toż w planach Katarzyny Wielkiej, drugi jej wnuk, ochrzczony w tym celu imieniem Konstantego, przywrócić miał krzyż na Hagia Sofii i włożyć na swe skronie koronę Paleologów. Dążenie to było przyczyną wszystkich prawie wojen rosyjsko - tureckich. Zawsze jednak przeciwdziałała tym planom zazdrośna o morze śródziemne Anglia, której marzeniem było utworzenie nad Bosforem jakiegoś wolnego miasta w rodzaju Gdańska lub Tangeru.

Anglia to wymogła dwunasty punkt deklaracji Wilsona („o twarcie i wolny przejazd przez Dardanele dla okrętów wszystkich państw”), Anglia też, nie zdolawszy oddać Bosforu zależnym od niej Grekom, wymusiła przynajmniej w Lozannie w 1923 roku demilitaryzację Dardaneli. Obecna zgoda Wielkiej Brytanii na żądania tureckie dowodzić będzie znacznego osłabienia wpływów angielskich. Zgoda zaś Z. S. R. R. na fortyfikację cieśnin stwierdza, że Rosja stała się do reszty państwem azjatyckim, że wyrzekła się ekspansji w kierunku południowo-wschodnim, że kwestja Władywostoka góruje całkowicie nad kwestją morza śródziemnego, mimo ponętnych możliwości na terenie Hiszpanji.

Przez remilitaryzację cieśnin Turcja staje spowrotem silną potęgą w Europie i nad morzem Czarnym, staje się państwem dużo bardziej europejskim niż Rosja. Odrodzona wewnętrznie, mająca niezwykle silny przyrost naturalny, uprzemysławiająca się w iście japońskim tempie. Tureja Kemala Ataturka może w przyszłości zgotować światu niejedną jeszcze niespodziankę.

Podróżuj samolotem

Zjazd Federacji Obrońców Ojczyzny proklamował Potrzebę stworzenia nowej organizacji politycznej obozu sanacyjnego

Wczoraj obradował w sali re-sursy obywatelskiej nadzwyczajny zjazd zarządu głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w obecności około 200 osób. reprezentujących wszystkie ognia tej organizacji oraz zarządy główne związków sfederowanych. W zjeździe uczestniczyli członkowie honorowego prezydium federacji: pp. marszałekowa Aleksandra Piłsudska, premier Marjan Zyndram-Kościałkowski, b. premier płk. Walery Sławek, minister spraw wewnętrznych Władysław Raczkiewicz, min. spraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki oraz pp. w. premier inż. Eugeniusz Kwiatkowski, w. minister spraw wojskowych gen. Janusz Gluchowski i dyr. P. W. W. F. gen. Olszyna Wilczyński. Prezes honorowy Federacji generały inspektor sił zbrojnych gen. dyw. Edward Śmigły Rydz, który nie mógł przybyć — przesłał zjazdowi swe pozdrowienia.

Po referacie o polityce wewnętrznej i zagranicznej posła Jana Walewskiego i omówieniu spraw gospodarczo - finansowych przez wicepremiera inż. Kwiatkowskiego przedstawiciele poszczególnych okręgów składali sprawozdanie z sytuacji na swoich terenach.

W zakończeniu obrad zjazd obok konkretnego i praktycznego planu działania wszystkich związków sfederowanych przyjął rezolucję stanowiącą dużą sensację polityczną:

„Najwyższą ideą federacji P. Z. O. O. jest siła i wielkość Rzpltej. Ta kardynalna zasada ideowa, ustalona w naszym programie, zmusza nas jako federację organizacyj społeczno - wojskowych w Polsce, ponoszącą współodpowiedzialność za tąd i bezpieczeństwo państwa i wewnętrzna rozbudowę jego potęgi do ciągłej czujności i pogłębiania metod prac w tym kierunku.

Nawiązując do powyższego stwierdzamy, co następuje:

1) Do organizacji naszej należą ludzie, którzy swego czasu ideę walki o niepodległość uczynili nie tylko treścią swych marzeń, ale i zwycięskiej walki. Ten fakt wzięty z naszych własnych doświadczeń dowodzi, że niema tak trudnej sytuacji ani tak trudnych warunków, w którychby nie można odnieść rozstrzygającego wyniku, jeżeli tylko wiarę, entuzjazm i wolę ludzką wprze-ga się w służbę wielkiej i godnej naszego narodu idei. Taką ideą naczelną, przekazaną nam przez naszego wodza jest budowa pracy rzeczywistej i potęgi narodu i państwa tak w znaczeniu politycznym i militarnym, jak kulturalnym, moralnym i gospodarczym.

Głosząc pierwszeństwo idei silnej Polski w całości naszej działalności stwierdzamy, że musi ona tak być postawiona przez nas i przeprowadzona.

Odroczony wyjazd p. premiera Kościałkowskiego

Spowodu nagłej niedyspozycji lekarze zabronili premierowi Kościałkowskiemu opuszczać łóżko. Wobec powyższego zapowiedziany na wczoraj wyjazd premiera do Budapesztu został odroczony.

Wczoraj o godz. 15-ej Prezydent Rzeczypospolitej odwiedził w Prezydium Rady Ministrów p. premiera Marjana Zyndram-Kościałkowskiego, który spowodu niedyspozycji nie opuszcza swego mieszkania.

dzona, aby jej współuczestnikami stały się najszerze masy ludu polskiego, którego uczucia, myśli, wola i działania chcemy jaknajściślej związać z pojęciem państwa polskiego.

Z takich wychodząc założeń oraz biorąc pod uwagę dzisiejszą sytuację naszego państwa i społeczeństwa stwierdzamy, że powołanie jaknaj-rzeczniej do życia obozu politycznego o jasno zarysowanym programie ideowo - politycznym a po myśli ideologii Marszałka Piłsudskiego — jest palącą koniecznością.

Siła państwa tkwi w strukturze wszystkich władz przewidzianych konstytucją kwietniową. Musi znaleźć swój najważniejszy fundament w ideowo zorganizowanym narodzie. Jesteśmy przeto tego zdania, że element kombatancki musi odegrać tu poważną rolę, tak że względu na samą tradycję, jak i aktualne napięcie ideowe.

2) Głosząc pierwszeństwo idei narodowo - państwowej, równocześnie wyrażamy ten pogląd, że jednym z najważniejszych punktów programu teraźniejszego i najbliższej przyszłości musi być wydobycie się własnym wysiłkiem z przesilenia gospodarczego przez przezwyciężenie przyczyn kryzysu i stabilizację warunków dobrobytu społecznego.

U Stanisława Miłaszewskiego stwierdzono Pęknięcie czaszki Lewa noga krótsza o 1 centymetr

Jak się okazuje, wypadek znakomitego poety i dramaturga, Stanisława Miłaszewskiego, który przed kilku miesiącami przejechał przez samochód osobowy firmy „Pocisk” i uległ

powikłanemu złamaniu w kilku miejscach kości lewego przedudzia, był znacznie cięższy, niż początkowo przypuszczano. Stanisławowi Miłaszewskiemu — można to dziś śmiało powiedzieć

Sensacyjna afery pomnikowa Niezwyczajne procesy o zwrot części nagrobków

Władze policyjne prowadzą dochodzenie w sprawie sensacyjnej afery „pomnikowej”, która ujawniona została w ostatnich dniach w Warszawie. Do 24 i 25 komisariatów P. P. napływają masowe skargi rodzin pochowanych na cmentarzu na Bródnie, iż z nagrobków skradziono płyty kamienne, metalowe łańcuchy i t. d.

Jak się okazało, w aferę tę zamieszani są pokątni przedsiębiorcy kamieniarscy, którzy użyczyli materiałów do pomników

Zderzenie tramwaju z taksówką przy zbiegu Karmelickiej i Nowolipek

Znów mamy do zanotowania wypadek, który na szczęście niepokutnął za sobą ofiar.

W kierunku Leszna zdążył tramwaj linii 2. Ulicą Nowolipki jechała taksówka Nr. 20888 bocony 641, prowadzona przez szofera Skirpuna Michała (Staszewska 70). W pewnej chwili szofer nie zauważywszy nadjeżdżającego

tramwaju usiłował przejechać przez tor tramwajowy. Nieudało mu się jednak. Tramwaj całą siłą najechał na tył taksówki rozbijając ją doszczętnie.

Znajdujący się wewnątrz pasażerowie cudem uniknęli obrażeń. Rozbitą taksówkę zaciągnięto do garażu.

W 16 okręgach Skargi wyborcze zostały oddalone

Izba dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego opracowała sprawozdanie dotyczące dotychczasowych wyników badania prawidłowości minionych wyborów do Sej-

mu i Senatu. Dotąd w 16 okręgach sejmowych zgłoszone skargi zostały oddalone, jako bezpodstawne, jedynie w 4 okręgach zarządono zbadanie świadków.

Po krwawych zajściach we Lwowie Aresztowanie 660 osób Odezwa arcybiskupów katolickich

Oficjalny komunikat Urz. Wojew. stwierdza, że w mieście panuje spokój, ulice przybrały normalny wygląd, ruch kołowy jest normalny, jednak przez miasto przechodzą patrol policyjne. Prokuratura prowadzi dochodzenie. Aresztowano przeszło 660 osób, z tego 49 pod zarzutem rabunku, a 177 za akcję wywrotową. Władzom sądowym przekazano ogółem 360 osób.

ODEZWA ARCYPASTERZY LWOWSKICH
Księża arcybiskupi Twardowski i Teodorowicz wydali wspólną odezwę do katolickiego społeczeństwa, w której dają wyraz przekonaniu, że prawdziwy robotnik lwowski nie poniżyłby się db bicia szyb równie jak on biednego kupca lub do plądrowania cudzego mienia i niszczenia dzieł sztuki. Arcybiskupi znają przecież lwow-

skiego robotnika z dni obrony Lwowa, gdy przelewał on własną krew dla wspólnej sprawy.

Arcypastrze apelują do robotników, by nie bogacili swą krwią Judaizujących kieszeni i nie pracowali na zgubę własną i swych rodzin.

Dalej odezwa zwraca uwagę czynników rządowych, że wypadki lwowskie są groźnym ostrzeżeniem dla wszystkich. Są one epilogiem powolnych przemian w naszym społeczeństwie kresowem w ostatnich czasach, kiedy to pewne nieopatrzne kierunki sparaliżowały w pracy społecznej co najdzielniejsze i najofiarniejsze siły. Odtąd zaczęły się sztuczne podziały w społeczeństwie, które tu na kresach potrzebuje jednol-

ności. Nawołują wreszcie arcybiskupi czynnik odpowiedzialny, by nie zadowoliły się chwilowymi choć potrzebami plastrami, ale by komunistycznemu ideałowi niszczenia przeciwstawiły ideał pozytywny ekonomicznej i przemysłowej odbudowy Polski, zakrojonej w wielkim stylu, któryby tak pociągnął masy roobtnicze, jak w r. 1918 pociągnęła je obrona Lwowa.

PUSTE TEATRY I KINA

W mieście panuje zupełny spokój, czuć jednak powszechne przynębianie. Nawet wczorajsze przedstawienie Cyganerii z Ewą Bandrowską - Turską, której występy cieszą się zazwyczaj wielką frekwencją publiczności, świeciło pustkami. Puste są też kina teatry, w których odbywa się tylko jeden, a co najwyżej dwa seanse.

ODROCZENIE WYBORÓW PREZYDENTA MIASTA

Na dzień 22 b. m. wyznaczony był wybory prezydenta m. Lwowa. W związku z ostatnimi wypadkami, woj. Belina Prażmowski wydał zarządzenie, odraczające wybory te na czas nieograniczony.

PRZEDŁUŻONE FERJE

Przedłużone zostały również ferie we wszystkich wyższych uczelniach lwowskich, a więc na Uniwersytecie, na Politechnice, w Wyższej Szkole Handlu Zagranicznego i w Akademii Weterynarji. Wykłady zostaną wznowione dopiero 27 b. m.

SZKODY NA 250 TYS. ZŁ.

Dotychczasowe pobieżne obliczenia stwierdzające straty, poniesione podczas zająć lwowskich, wynoszą ponad 250.000 zł. Około 60 proc. tej sumy przypada na wybite szyby i szklane sklepowe oraz kawiarniane, reszta — to straty rozbitych żaluzji i w skradzionych towarach.

REJESTRACJA STRAT I ODSZKODOWANIA

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych posłowie miasta Lwowa, wice-marszałek Sejmu Byrka, dr. Sommerstein i dr. Ostrowski odbyli konferencję z p. wojewodą Beliną-Prażmowskim, na której omówione zostały ostatnie wypadki. Poruszono również sprawę rejestracji szkód. Posłowie byli zdania, że rejestrację powinny przeprowadzić organizacje społeczne, na cze p. Wojewoda się zgodził.

Poruszono jednocześnie sprawę odszkodowań dla tych, którzy ponieśli szkody. Pan Wojewoda oświadczył, że niestety nie ma na to żadnych funduszy, ale bezzwłocznie za pośrednictwem naczelnika wydziału opieki społecznej w województwie zwróci się do Ministerstwa Opieki Społecznej z prośbą o przyznanie odpowiedniego funduszu. Chodzi w pierwszym rzędzie o odszkodowanie dla najbardziej dotkniętych.

W związku z tą konferencją odbyła się również konferencja przedstawicieli organizacyj kupieckich w Izbie Przemysłowo - Handlowej. Wyloniona została komisja, która przeprowadzi szczegółową rejestrację wyrządzonych szkód.

Min. Koht wyjechał do Moskwy

Wczoraj o godz. 9.40 rano, wyjechał pociągami do Moskwy norweski minister spr. zagr. prof. Halvdan Koht. Na dworcu żegnali ministra Kohta: p. minister spr. zagr. Józef Beck, poseł norweski w Warszawie Niels Christian Ditleff z członkami poselstwa, dyrektor protokołu dypl. M. S. Z. Romer, dyrektor gabinetu ministra spr. zagr. M. Lubiński, wicedyrektor dep. politycznego M. S. Z. Kobylański,